

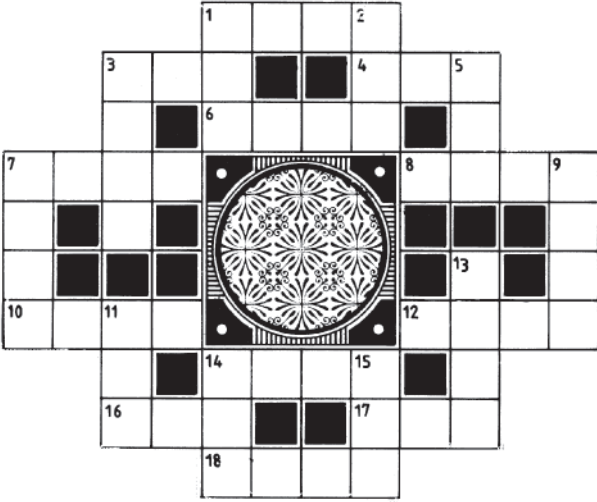

ಹೆಮ್ ಜಾ ನದಿ- ಏನು ವಿಶೇಷ?

ಹೆಮ್ ಜಾ (Hamza) ಅದೊಂದು ಅತ್ಯದ್ಭುತ ನದಿ; ಇಸವಿ 2011 ರಲ್ಲಷ್ಟೇ ಶೋಧಗೊಂಡ ನದಿ. ಈ ನದಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಥಮ ವಾಗಿ ಪತ್ತೆಮಾಡಿದ ಬ್ರಿಜೆಲ್ ದೇಶದ ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ತಂಡದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ 'ವಾಲಿಯಾ ಹೆಮ್ ಜಾ' ಅವರ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಈ ನದಿ ಈಗ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ.

ಹೆಮ್ ಜಾ ನದಿಯ ಪ್ರಥಮ ಮತ್ತು ಪರಮ ವಿಶೇಷ ಏನೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ನೆಲಾಂತರ್ಗತ ನದಿ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅದು ನದೀ ಸದೃಶ ಅಂತರ್ಜಲ ಧಾರೆ. ನಿಮಗೇ ತಿಳಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ನದಿಗಳೂ ಉನ್ನತ ಪರ್ವತಾಗ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿ, ಅವರೋಹಿಸಿ, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಸುತ್ತು ಬಳಸಿ, ಪ್ರವಹಿಸಿ (ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿ) ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕಡಲನ್ನು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹೆಮ್ ಜಾ ನದಿ ಪರ್ವತದಲ್ಲೇ ಜನಿಸಿದರೂ ನೆಲದೊಳಕ್ಕೆಳಿದು ಆಳದಲ್ಲಿ ಅಗೋಚರವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗರವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ವಿಸ್ಮಯ ಏನೆಂದರೆ ಧರೆಯ ಅಸಾಮಾನ್ಯ, ಅದ್ವಿತೀಯ ನದಿಯಾದ 'ಅಮೆಜಾನ್' ಗೂ ಹೆಮ್ ಜಾ ನದಿಗೂ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಹಲವಾರಿವೆ. ಅಮೆಜಾನ್ ನಂತೆಯೇ ಹೆಮ್ ಜಾ ನದಿಯೂ ಕೂಡ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕದ ಆಂಡಿಸ್ ಪರ್ವತದಲ್ಲೇ ಜನಿಸಿದೆ; ಅಮೆಜಾನ್ ನಂತೆಯೇ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕದ ವೃಷ್ಟಿ ವನ ಪ್ರದೇಶದ ಮೂಲಕವೇ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೆಮ್ ಜಾ ನದಿ ಸುಮಾರು ಅಮೆಜಾನ್ ನಷ್ಟೇ ಉದ್ದ ಕೂಡ ಇದೆ (ಹೆಮ್ ಜಾ ದ ಉದ್ದ 6000 ಕಿ. ಮೀ. ; ಅಮೆಜಾನ್ ನದಿಯ ಉದ್ದ 6400ಕಿ.ಮೀ.) ಅಮೆಜಾನ್ ನಂತೆಯೇ ಹೆಮ್ ಜಾ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗರವನ್ನೇ

ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ :

1. ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದೊಡನೆ ಒಳ ಬಂದವ ಅತಿಥಿಯೇನಲ್ಲ (4)
3. ಭ್ರಮನಿರಸನವಾದಂತೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಮೋಡ ಇಲ್ಲ (3)
4. ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆತನ ನಡವಳಿಕೆ, ವರ್ತನೆ (3)
6. ಕುಟುಕುವ ಏಡಿಯದೇ ನಕ್ಷತ್ರ ರಾಶಿ (4)
7. ಸಂಪು ಹೂಡಿದ್ದನ್ನೇ ನೆಪವಾಗಿಸಿ ಇದೇನು ಗಳಿಕೆ? (4)
8. ಅವರಿಂದ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು ತಾವರೆಯದೇ ಒಂದು ಹೆಸರು (4)
10. ಪಟಾಕಿ ಸುಡುವ ಕುರಿತು ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಬಿಗಿ ನಿಯಮ ಇದೆ (4)
12. ನೀರು ತುಂಬಿರುವ ತನಕ ಯಾವುದೇ ಚಿಂತೆ, ಭಯ ಇಲ್ಲ (4)
14. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪಾಲಿಸಿಯೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದು ಈ ಅಲಂಕಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ (4)
16. ಕರ್ಣಾನಂದ ಪಡೆಯಲು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಧನ ಇದು (3)
17. ಕಾವೇರಿಯ ಊರಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ ಆತನ ಮಗಳು (3)
18. ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತದೆ 'ಮಳೆಯ ಋತುಮಾನ' (4)

ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ :

1. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಾಗೆ ಬಂಗಾರ ಬೇಕೇ? (3)
2. ಕಂತೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ... (3)
3. ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಬಿನ್ನಹ (4)
5. ಪತ್ರ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ, ಆತ ಭಾರೀ ಪೆದ್ದ (3)
7. ಸಂಶಯದ ಕಾರಣವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವವನಾದ (4)
9. ದೊಣ್ಣೆಯೊಂದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದರೇ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯಾದಾನೇ? (4)
11. ಕೋವಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವವನೇ ಹಡಗನ್ನು ನಡೆಸಬಲ್ಲವ (3)
13. ವಾರ್ತೆಯನ್ನೋದುವ ಪರಿಯಲ್ಲೂ ಎಷ್ಟು ವಿಧ ವಿಧ (4)
14. ಪ್ರಾಣಿಯಾಮ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಓಕಾರವೂ ಉಂಟೇ? (3)
15. ಕೊಲ್ಲುವವನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತಲ್ಲ ಪಾಪ, ಮುಂಗುಸಿ (3)

ಸೇರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಪರಮ ಸೋಜಿಗ ಏನೆಂದರೆ, ಹೆಮ್ ಜಾ ನದಿ ನೆಲದ ಕೆಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಿ. ಮೀ. ಆಳದಲ್ಲಿ ಅಮೆಜಾನ್ ನ ತಳದಲ್ಲೇ ಅದರ ಪ್ರವಹನದ ಹಾದಿಗೆ ಸರಿ ಸುಮಾರು ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿಯೇ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಆದರೆ ಜಲಪ್ರವಹನದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಅಮೆಜಾನ್ ಗೆ ಹೆಮ್ ಜಾ ವನ್ನು ಹೋಲಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಮೆಜಾನ್ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ಗೆ 1,33,000 ಘನ ಮೀ. ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಹೆಮ್ ಜಾದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣ ಸೆಕೆಂಡ್ ಗೆ ಕೇವಲ 3,900 ಘನ ಮೀಟರ್ (ಒಂದು ಘನ ಮೀಟರ್ ಎಂದರೆ 1,000 ಲೀಟರ್ ಗೆ ಸಮ). ಅಮೆಜಾನ್ ನ ಪ್ರವಾಹ ವೇಗ ಪ್ರತಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ಗೆ 5 ಮೀಟರ್ ಆದರೆ ಹೆಮ್ ಜಾ ದ ಈ ವೇಗ ತಾಸಿಗೆ ಒಂದು ಮಿಲಿ ಮೀಟರ್ ಅಷ್ಟೇ!

ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಾತ್ರದ ಅಗಲದಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ ಜಾ ನದಿ ಅಮೆಜಾನ್ ಅನ್ನು ಬಹಳ ಪಟ್ಟು ಮೀರಿಸಿದೆ. ಅಮೆಜಾನ್ ನದಿಯ ಅಗಲ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಕಿ. ಮೀ. ಮತ್ತು ಗರಿಷ್ಠ ಒಂದು ನೂರು ಕಿ. ಮೀ. ಆದರೆ ಅದೇ ಹೆಮ್ ಜಾ ದ ಅಗಲ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ನೂರು ಕಿ. ಮೀ. ಮತ್ತು ಗರಿಷ್ಠ ನಾಲ್ಕು ನೂರು ಕಿ. ಮೀ.! ಎಂಥ ಅದ್ಭುತ!

■ ಎನ್. ವಾಸುದೇವ್

21.07.16 ರ ಉತ್ತರಗಳು

ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ:

1. ಅಂಬರ 3. ಬರಿದು 4. ವಲ್ಲಭ 6. ನೇರಗೆರೆ 7. ಧನಪತಿ 9. ಕಡಿವಾಣ
11. ರಸಪಾಕ 15. ಕೆಣಕು 16. ರಸಾಲ 17. ಟಪಾಲು

ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ

1. ಅಂದುಗೆ 2. ರವಣ 3. ಬಡಿಗೆ 5. ಭವನ 6. ನೇಮಕ
8. ತಿಲಕ 10. ವಾಡಿಕೆ 12. ಸರಲ 13. ಮಕುಟ 14. ಬರಲು